
APPLICATION OF THE COMMERCIAL ARBITRATION MEETING MODEL IN TEACHING AND PRACTICING LAW

Tran Son Hai

Trung Vuong University

ROR: <https://ror.org/05xzsm645>

Email: haitrs@hotmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0007-4526-296X>

Article History

Received: 05/01/2026

Reviewed: 15/01/2026

Revised: 30/01/2026

Accepted: 09/02/2026

Released: 30/03/2026

DOI: <https://doi.org/10.64223/tvj.e2026.v2.i5.a72>

Abstract:

The paper examines the application of commercial arbitration hearing simulations in legal practice education as part of efforts to enhance and modernize legal training through stronger integration of theory and practice. In the context of Vietnam's deepening international economic integration and the establishment of the International Financial Centre in 2025, the demand for legal professionals equipped with knowledge and skills relevant to arbitration proceedings is expected to increase substantially. However, current legal education in Vietnam remains largely focused on mock trials, while the model of simulated arbitration hearings has not received adequate attention or incorporation into practical training. Integrating arbitration hearing simulations into legal education can help students develop essential professional competencies, including case analysis, legal drafting, advocacy skills, and independent legal reasoning, thereby meeting program learning outcomes and employer expectations. This paper proposes several implementation solutions, including selecting appropriate courses, developing realistic case scenarios, enhancing lecturer capacity, fostering cooperation with arbitration institutions, investing in simulation facilities, and establishing suitable assessment criteria. The study argues that this approach is both practical and effective, contributing to the improvement of legal education quality in the context of Vietnam's economic integration.

Keywords: *Legal education; Commercial arbitration; Arbitration hearing model; Legal skills; Methods of legal instruction; Clinical legal education.*

---

1. Đặt vấn đề

Thực hiện Quyết định số 1056/QĐ-TTg ngày 13/9/2023 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt “Chương trình tăng cường kiểm soát và nâng cao chất lượng đào tạo cử nhân luật giai đoạn 2023 - 2030” và Quyết định số 678/QĐ-BGDĐT ngày 14/3/2025 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành Chuẩn chương trình đào tạo lĩnh vực Pháp luật trình độ đại học, các cơ sở đào tạo luật ở Việt Nam đang nỗ lực đổi mới phương pháp giảng dạy nhằm nâng cao chất lượng đào tạo theo hướng tăng cường các hoạt động thực hành và kỹ năng nghề nghiệp. Tuy nhiên, có thể nhận thấy rằng, các nội

dung thực hành chủ yếu được thực hiện dựa trên mô hình phiên tòa giả định, các thủ tục tố tụng tại tòa án. Trong khi đó, các phương thức giải quyết tranh chấp khác ngoài tòa án chưa được quan tâm, nghiên cứu đúng mức để đào tạo đa dạng các phương thức thực hành pháp luật.

Việt Nam đang bước vào kỷ nguyên mới, kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, các doanh nghiệp sẽ tham gia nhiều hoạt động thương mại quốc tế, mà một trong các phương thức giải quyết tranh chấp thương mại được các doanh nghiệp trên thế giới thường sử dụng là đưa vụ việc ra trung tâm trọng tài thương mại. Bên cạnh đó, Quốc hội khóa 15 đã

ban hành Nghị quyết số 222/2025/QH15 về Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam, trong đó quy định Trung tâm trọng tài quốc tế thuộc Trung tâm tài chính quốc tế là tổ chức trọng tài độc lập thuộc Trung tâm tài chính quốc tế cung cấp dịch vụ giải quyết tranh chấp bằng trọng tài và hòa giải thương mại cho các bên liên quan đến hoạt động đầu tư, kinh doanh tại Trung tâm tài chính quốc tế theo quy tắc và quy định do Trung tâm tài chính quốc tế ban hành.

Như vậy, nhu cầu từ thực tiễn xã hội và doanh nghiệp trong thời gian tới đội ngũ luật sư, trọng tài thương mại, nhân viên pháp chế thành thạo thủ tục tố tụng trọng tài là rất lớn. Do đó, việc đưa mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào giảng dạy thực hành pháp luật là yêu cầu khách quan, góp phần đổi mới phương pháp đào tạo theo hướng thực tiễn, nâng cao năng lực thực hành pháp luật cho sinh viên Luật. Mặc dù vậy, nhưng hiện nay trên thực tiễn đào tạo cũng như chưa có nhiều nghiên cứu khoa học về việc ứng dụng mô hình phiên họp vào trong giảng dạy pháp luật. Vì vậy, bài viết này nghiên cứu nhằm góp phần bổ sung một số vấn đề về lý luận, đánh giá khả năng và đề xuất phương án thực hiện phù hợp trong bối cảnh đổi mới phương pháp đào tạo pháp luật.

2. Tổng quan nghiên cứu

Giáo dục thực hành pháp luật là xu hướng đào tạo đang được nhiều cơ sở đào tạo Luật áp dụng nhằm kết nối giữa lý thuyết với thực tiễn để nâng cao kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên. Một số phương pháp giảng dạy thực hành pháp luật phổ biến như là mô hình phiên tòa giả định, diễn vai, hội thảo khoa học, tham gia thực tiễn nghề nghiệp tại các cơ sở hành nghề Luật. Khác với phương pháp giảng dạy truyền thống là thuyết giảng, tập trung truyền tải lý thuyết, giáo dục thực hành pháp luật chủ trọng phát triển kỹ năng thực hành nghề nghiệp.

Trên thế giới, trọng tài thương mại được xem là phương thức giải quyết tranh chấp hiệu quả, được các doanh nghiệp ưa chuộng lựa chọn. Phương thức này được dựa trên sự tự nguyện, thỏa thuận và được điều chỉnh bởi Luật mẫu UNCITRAL, Công ước New York 1958. Ở Việt Nam, Luật Trọng tài Thương mại năm 2010 và các văn bản hướng dẫn đã tạo khung pháp lý rõ ràng, làm cơ sở cho phương thức giải quyết tranh chấp thương mại trong thực tiễn ngoài phương thức giải quyết truyền thống là tại tòa án. Nhưng việc nghiên cứu đưa trọng tài thương mại vào đào tạo thực hành pháp luật còn hạn chế. Các nghiên cứu trước đây chủ yếu tập trung vào lý thuyết, phân tích quy định pháp luật về trọng tài, chưa có nhiều công trình cụ thể nào nghiên cứu chuyên sâu về mô hình phiên họp trọng tài với tư cách là một phương pháp giảng dạy của chương trình đào tạo Luật.

Do đó, bài viết này nghiên cứu nhằm bổ sung thêm về lý luận, đánh giá tính khả thi và đề xuất một

số giải pháp cơ bản ban đầu để triển khai mô hình phiên họp trọng tài thương mại trong đào tạo Luật, đáp ứng yêu cầu nâng cao chất lượng đào tạo Luật trong tình hình mới.

3. Phương pháp nghiên cứu

Bài viết sử dụng kết hợp nhiều phương pháp nghiên cứu, kết hợp phân tích lý thuyết và thực tiễn để đánh giá tính khả thi của việc ứng dụng mô hình phiên họp trọng tài thương mại trong giảng dạy thực hành pháp luật. Trước hết, bài viết nghiên cứu các lý thuyết về giảng dạy thực hành pháp luật, các ưu điểm, khả năng đáp ứng yêu cầu đào tạo kỹ năng nghề nghiệp, phù hợp với nhu cầu của người học và các đơn vị sử dụng lao động ngành Luật. Tiếp theo, bài viết phân tích các quy định về chuẩn đầu ra chương trình đào tạo ngành Luật, quy định pháp luật về trọng tài thương mại của Việt Nam, cũng như quy định liên quan về trọng tài thương mại của quốc tế như Công ước New York năm 1958, Luật mẫu UNCITRAL. Đồng thời, cũng có sự so sánh đối chiếu với phương pháp giảng dạy thực hành pháp luật phổ biến hiện nay là mô hình phiên tòa giả định. Trên cơ sở đó, bài viết đưa các đề xuất triển khai mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào trong đào tạo Luật như lựa chọn môn học phù hợp, xây dựng hồ sơ tình huống thực tế, nâng cao năng lực giảng viên, hợp tác với trung tâm trọng tài thương mại, trang bị cơ sở vật chất cần thiết và thiết lập tiêu chí đánh giá kết quả học tập của sinh viên qua mô hình này. Phương pháp này đảm bảo kết hợp giữa lý thuyết và thực tiễn, đưa ra đề xuất khả thi, phù hợp với yêu cầu nâng cao chất lượng đào tạo ngành Luật trong bối cảnh hội nhập.

4. Kết quả nghiên cứu

4.1. Lý thuyết về giảng dạy thực hành pháp luật

Khái niệm giáo dục thực hành Luật (Clinical Legal Education - CLE): Giáo dục thực hành Luật là “mô hình tổ chức thực hành luật cho sinh viên, học viên và những người nghiên cứu luật, mô hình này tổ chức một cách học năng động, thông qua việc rèn luyện các kỹ năng thực hành nghề nghiệp giúp người học chủ động giải quyết các vấn đề pháp lý cho cộng đồng, cách học này được mô tả là “học tập dựa trên kinh nghiệm” hay học đi đôi với hành” (Giáo trình thực hành nghề nghiệp, <https://nguồnluathoc.hul.edu.vn/wp-content/uploads/2020/10/Download-GT-Thuc-hanh-nghe-nghiep.pdf> truy cập ngày 12/12/2025). Bên cạnh đó, một số phương pháp đào tạo kỹ năng thực hành pháp luật như (Phạm Thanh Nga, 2021) : sử dụng án lệ và quyết định của tòa án, sử dụng phương pháp diễn án (Moot Court), sử dụng phương pháp diễn vai (Role Play), cho sinh viên đi thực tế (Field Trip), hội thảo (Seminars).

Khác với phương pháp giáo dục truyền thống tập trung vào truyền tải lý thuyết pháp luật, giáo dục thực hành pháp luật hướng tới trang bị cho người học kỹ năng nghề nghiệp, khả năng áp dụng pháp

luật vào thực tiễn. Giáo dục thực hành pháp luật cũng chú trọng đến các kỹ năng cốt lõi của người hành nghề Luật như luật sư, trọng tài thương mại, thẩm phán, hay chuyên viên pháp lý cần có, bao gồm các kỹ năng nghiên cứu hồ sơ vụ việc, xây dựng lập luận, soạn thảo văn bản pháp lý, tham gia tranh tụng. Đây là phương pháp đào tạo có nhiều ưu điểm và đang dần trở thành xu hướng đào tạo của nhiều nước trên thế giới cũng như của các cơ sở đào tạo Luật tại Việt Nam.

Trong bối cảnh hiện nay, thị trường dịch vụ pháp lý ngày càng yêu cầu chuyên nghiệp, đặt ra yêu cầu khắt khe về khả năng thực hành nghề nghiệp của sinh viên sau khi tốt nghiệp. Các ứng viên không chỉ phải đáp ứng yêu cầu về chuyên môn pháp lý, mà còn cần khả năng giải quyết công việc, kỹ năng giao tiếp, ứng xử, khả năng vận dụng pháp luật vào giải quyết yêu cầu của doanh nghiệp trên thực tiễn. Do vậy, việc giáo dục thực hành pháp luật là nhu cầu thiết yếu của cả sinh viên Luật lẫn các đơn vị sử dụng lao động nhân lực ngành Luật. Mặt khác, sự phát triển mạnh mẽ của các giao dịch thương mại quốc tế cũng đặt ra yêu cầu đa dạng các phương thức giải quyết tranh chấp, vì vậy việc nghiên cứu bổ sung các mô hình học tập thực hành đáp ứng thực tiễn như phương thức giải quyết tranh chấp thương mại bằng trọng tài là cần thiết.

Tổng quan, giáo dục thực hành pháp luật góp phần nâng cao chất lượng đào tạo Luật, đào tạo đội ngũ nhân lực pháp lý vững chuyên môn, thành thạo kỹ năng nghề nghiệp, thích ứng với sự thay đổi của môi trường kinh doanh và pháp luật. Bên cạnh đó, phương pháp giảng dạy này cũng tạo sự hứng khởi, năng động, sáng tạo của sinh viên, học viên khi tham gia các buổi học thực hành pháp luật. Do đó, việc đưa mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào giảng dạy thực hành pháp luật là một hướng tiếp cận có giá trị thực tiễn cao, góp phần tăng cường kỹ năng nghề nghiệp, đáp ứng yêu cầu đổi mới phương pháp giáo dục, nâng cao chất lượng đào tạo ngành Luật.

4.2. Khái quát về trọng tài thương mại

Theo từ điển Black Law (Black Law' Dictionary, 9th edition), trọng tài (Arbitration) được định nghĩa như sau: "A method of dispute resolution involving one or more neutral third parties who are usu. agreed to by the disputing parties and whose decision is binding.". Ở Việt Nam, Luật Trọng tài Thương mại năm 2010 quy định "Trọng tài thương mại là phương thức giải quyết tranh chấp do các bên thỏa thuận và được tiến hành theo quy định của Luật này.". Như vậy, hiểu tổng quát, trọng tài thương mại là một phương thức giải quyết tranh chấp phát sinh trong hoạt động thương mại, đây là một phương thức giải quyết tranh chấp ngoài hệ thống tòa án, được các bên thỏa thuận lựa chọn dựa trên nguyên tắc tự nguyện và thỏa thuận, theo đó tranh chấp giữa các bên sẽ được đưa ra trước một hoặc nhiều trọng

tài viên độc lập để ra phán quyết có giá trị ràng buộc.

Trên phạm vi quốc tế, việc giải quyết tranh chấp thương mại bằng trọng tài có lịch sử lâu đời, được nhiều quốc gia áp dụng, đây cũng là một phương thức giải quyết tranh chấp được ưa thích bởi các thương nhân, đặc biệt là trong lĩnh vực thương mại quốc tế. Hai trụ cột pháp lý quan trọng của trọng tài thương mại là Công ước New York năm 1958 (https://www.newyorkconvention.org/media/uploads/pdf/1/2/12_english-text-of-the-new-york-convention.pdf) về công nhận và cho thi hành phán quyết trọng tài nước ngoài và Luật mẫu UNCITRAL (https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-54671_ebook.pdf) về trọng tài thương mại quốc tế. Trong đó, Luật mẫu UNCITRAL các mẫu về quy tắc tố tụng trọng tài, đề cao tính độc lập của thỏa thuận trọng tài và quyền tự chủ của các bên trong việc lựa chọn trọng tài viên, địa điểm, ngôn ngữ và luật áp dụng. Bên cạnh đó, Công ước New York năm 1958 quy định về cơ chế thi hành phán quyết trọng tài rộng rãi ở các quốc gia tham gia công ước, tạo nên hiệu lực thực thi thực tế của phán quyết trọng tài thương mại trên thực tiễn.

Tại Việt Nam, phương thức giải quyết tranh chấp bằng trọng tài cũng được quan tâm từ rất sớm, trước đây có Pháp lệnh của Ủy ban Thường vụ Quốc hội số 08/2003/PL-UBTVQH11 ngày 25/02/2003 về trọng tài thương mại. Hiện nay, lĩnh vực này, được điều chỉnh chủ yếu bởi Luật Trọng tài thương mại năm 2010 và Nghị quyết số 01/2014/NQ-HĐTP ngày 20/3/2014 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao hướng dẫn thi hành một số quy định Luật Trọng tài thương mại. Đây là các văn bản pháp lý đánh dấu sự hội nhập quốc tế mạnh mẽ của Việt Nam, hình thành mô hình giải quyết tranh chấp tư ngoài hoạt động tố tụng của tòa án, phù hợp với thông lệ quốc tế. Luật Trọng tài thương mại của Việt Nam cũng được xây dựng dựa trên khuôn khổ của Luật mẫu UNCITRAL, góp phần tạo lập môi trường pháp lý ổn định, nâng cao mức độ tin cậy của doanh nghiệp nước ngoài cũng như doanh nghiệp trong nước lựa chọn giải quyết tranh chấp thương mại bằng phương thức trọng tài.

4.3. Sự cần thiết của việc đưa mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào trong đào tạo Luật

Việt Nam đã tham gia tổ chức thương mại thế giới (WTO) và ký kết nhiều hiệp định thương mại tự do (FTA) thể hiện sự quyết tâm mạnh mẽ trong việc hội nhập kinh tế quốc tế. Đồng thời, việc hội nhập cũng cần một cơ chế giải quyết tranh chấp thương mại minh bạch, hiệu quả phù hợp với thông lệ quốc tế. Đặc biệt là Việt Nam cũng đã thành lập Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam nên yêu cầu về một mô hình giải quyết tranh chấp phù hợp là rất cấp thiết. Trọng tài thương mại với tư cách là một phương thức giải quyết tranh chấp tư, một phương thức giải quyết tranh chấp ngoài tòa án, sẽ không bị hạn chế bởi quy định tố tụng hay pháp luật của riêng

một quốc gia nào, đã dần khẳng định được vai trò quan trọng của mình trong hệ thống tài phán quốc gia và mô hình giải quyết tranh chấp thương mại phù hợp trong bối cảnh kinh doanh thương mại quốc tế phát triển mạnh mẽ ngày nay.

Do vậy, việc đưa mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào đào tạo Luật là cần thiết, đáp ứng yêu cầu thị trường dịch vụ pháp lý trong bối cảnh mới, cũng như nâng cao kỹ năng nghề nghiệp cho sinh viên ngành Luật, sinh viên ngành kinh tế, bởi một số lý do như sau:

- Mô hình phiên họp trọng tài thương mại giúp sinh viên rèn luyện kỹ năng mềm cũng như các kỹ năng ngành Luật mà mô hình đào tạo lý thuyết truyền thống không thể thực hiện được. Trọng tài thương mại là quá trình tố tụng, đòi hỏi sự kết hợp nhuần nhuyễn lý thuyết và thực tiễn, yêu cầu sinh viên phải có kỹ năng nghiên cứu hồ sơ vụ việc, phân tích, đánh giá tài liệu chứng cứ, soạn thảo các văn bản pháp lý liên quan cũng như khả năng tư duy pháp lý độc lập, trình bày mạch lạc vấn đề, rõ ràng. Việc áp dụng mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào đào tạo Luật tạo môi trường và điều kiện phù hợp cho sinh viên chuyển hóa kiến thức lý thuyết vào thực tiễn, mạnh dạn, tự tin trong tiếp nhận, giải quyết các tranh chấp kinh doanh thương mại cho doanh nghiệp sau khi tốt nghiệp chương trình đào tạo.

- Hiện nay, Việt Nam hội nhập sâu rộng kinh tế quốc tế, các doanh nghiệp, thương nhân nước ngoài tiếp cận, tìm hiểu thông tin, cơ hội đầu tư kinh doanh vào Việt Nam ngày càng nhiều, mà một trong các phương thức giải quyết tranh chấp quốc tế được ưa chuộng là trọng tài thương mại. Do đó, số lượng các vụ việc phát sinh tranh chấp được yêu cầu giải quyết bằng trọng tài thương mại sẽ ngày càng gia tăng, cùng với đó là tính chất phức tạp. Điều này đòi hỏi nguồn nhân lực pháp lý không chỉ vững chuyên môn, mà còn cần có kỹ năng, linh hoạt trong khả năng vận dụng pháp luật trong hoạt động thực tiễn và sẵn sàng cho việc giải quyết các tranh chấp phát sinh. Mô hình phiên họp trọng tài thương mại cho phép sinh viên tiếp cận, làm quen, thực hành toàn bộ quy trình tố tụng trọng tài thương mại từ việc tiếp nhận đến giải quyết vụ việc tranh chấp giữa các bên.

- Mô hình phiên họp trọng tài thương mại đáp ứng các yêu cầu chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo ngành Luật của Bộ Giáo dục và Đào tạo, cũng như đáp ứng như cầu của thị trường lao động. Trong kỷ nguyên mới, Nhà nước và doanh nghiệp đều ưu tiên tuyển dụng các ứng viên có khả năng làm việc thực tiễn, có kỹ năng tham gia giải quyết tranh chấp thương mại, có khả năng vận dụng pháp luật trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế sâu rộng. Nhiều doanh nghiệp, nhà đầu tư nước ngoài ưu tiên lựa chọn giải quyết tranh chấp bằng trọng tài thương mại, vì vậy yêu cầu nhân sự ngành Luật am hiểu về thủ tục tố tụng trọng tài thương mại. Việc đào

tạo Luật thông qua mô hình phiên họp trọng tài thương mại không chỉ nâng cao chất lượng đầu ra của chương trình đào tạo Luật, mà còn tăng cường khả năng đáp ứng của sinh viên theo yêu cầu môi trường làm việc thương mại chuyên nghiệp.

5. Thảo luận về các giải pháp để đưa mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào trong đào tạo Luật ở Việt Nam

Qua các phân tích nêu trên đã cho thấy, sự phù hợp và cần thiết của việc đưa mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào trong đào tạo Luật ở Việt Nam. Tuy nhiên, vấn đề đặt ra là cần thảo luận các giải pháp phù hợp để triển khai mô hình này vào trong đào tạo Luật, các giải pháp cần đảm bảo tính khả thi và hướng đến việc chuẩn hóa đầu ra chương trình đào tạo ngành Luật theo định hướng nâng cao kỹ năng thực hành, đáp ứng yêu cầu của thị trường lao động, một số giải pháp ban đầu có thể thực hiện:

Thứ nhất, lựa chọn các môn học phù hợp có thể ứng dụng mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào trong đào tạo là các môn học liên quan đến kinh doanh, thương mại hoặc tố tụng trọng tài như luật thương mại, luật trọng tài thương mại, luật kinh doanh bất động sản, luật kinh doanh bảo hiểm, luật bảo vệ quyền lợi người tiêu dùng... Bên cạnh đó, phải xây dựng các bộ hồ sơ vụ việc tình huống đa dạng, bám sát với thực tiễn kinh doanh, cập nhật thường xuyên quy định pháp luật. Từ đó, cho phép sinh viên tham gia vào từng bước của quy trình trọng tài: nghiên cứu hồ sơ vụ việc, soạn thảo đơn khởi kiện, đơn kiện lại, bản tự bảo vệ... chuẩn bị và tham gia phiên họp trọng tài thương mại. Đây là những yêu cầu cơ bản và cần thiết ban đầu.

Thứ hai, nâng cao năng lực cho đội ngũ giảng viên giảng dạy môn học qua phương thức mô hình phiên họp trọng tài. Bởi vì đội ngũ giảng viên giữ vai trò trung tâm trong tổ chức, triển khai thực hiện và hướng dẫn sinh viên thực hành, nhưng thực tiễn số lượng giảng viên am hiểu chuyên sâu về thủ tục tố tụng trọng tài hiện nay còn hạn chế. Do đó, các cơ sở đào tạo Luật cần xây dựng kế hoạch đào tạo, bồi dưỡng, khuyến khích giảng viên tham gia các khóa đào tạo quốc tế, cũng như tìm hiểu, tham dự các buổi bồi dưỡng kỹ năng, chuyên môn về thủ tục tố tụng trọng tài thương mại. Bên cạnh đó, các cơ sở đào tạo quan tâm đến việc mời các chuyên gia, trọng tài viên thương mại hoặc luật sư có tham gia tranh tụng trọng tài làm giảng viên thỉnh giảng là giải pháp hiệu quả để tăng tính thực tiễn cho hoạt động đào tạo Luật.

Thứ ba, nghiên cứu xây dựng các quy chế phối hợp, hợp tác với các trung tâm trọng tài thương mại quốc tế cũng như của Việt Nam. Hiện nay, ở Việt Nam, có khoảng 49 Trung tâm trọng tài thương mại (<https://bttp.moj.gov.vn/qt/Pages/trong-tai-tm.aspx?Keyword=&Field=&&Page=5>, truy cập ngày 12/12/2025), các tổ chức trọng tài thương mại có thể hỗ trợ hoạt động giảng dạy thông qua việc cung

cấp các quy tắc tố tụng, hồ sơ vụ việc mẫu, tổ chức các buổi hội thảo, tọa đàm, các cuộc thi mô phỏng tranh tụng trọng tài (Arbitration Moot), hoặc là tổ chức khóa học thực hành tại các trung tâm trọng tài thương mại, tạo điều kiện cho phép sinh viên tham gia nghiên cứu hồ sơ, hỗ trợ thực hiện các thủ tục chuyên môn trong giới hạn phù hợp và có sự giám sát, hướng dẫn của các cán bộ, nhân viên của đơn vị.

Thứ tư, xây dựng các phòng thực hành phiên họp trọng tài thương mại, trang bị các cơ sở vật chất cần thiết để mô phỏng như thiết bị văn phòng phục vụ công việc, học tập, nghiên cứu, quản lý hồ sơ, tài liệu. Bên cạnh đó, cũng cần trang bị thêm các thiết bị phục vụ mô hình phiên họp trọng tài trực tuyến (Online Arbitration), đây cũng là một mô hình hoạt động thực tiễn đã được một số trung tâm trọng tài thương mại áp dụng thực hiện, cũng như đáp ứng yêu cầu về chuyên đổi số, ứng dụng công nghệ vào công việc. Đây là những yếu tố then chốt giúp sinh viên trải nghiệm môi trường tranh tụng trọng tài thực tế, bám sát thực tiễn nhất, làm quen với xu thế nghề nghiệp trong tương lai.

Thứ năm, ứng dụng mô hình phiên họp trọng tài thương mại cũng là một phương pháp giảng dạy nên cũng cần nghiên cứu, xây dựng các yêu cầu cho sinh viên chuẩn bị tham gia phiên họp trọng tài thương mại cũng như đánh giá, chấm điểm cho sinh viên. Đây là các yếu tố mang tính quyết định, không chỉ định hướng quá trình học tập, mà còn cần đảm bảo sinh viên phát triển được đầy đủ năng lực cần thiết của nghề nghiệp như sinh viên cần chuẩn bị kiến thức nền tảng về pháp luật trọng tài thương mại, cần chuẩn bị các kỹ năng nghề nghiệp liên quan trực tiếp cho phiên họp trọng tài và sinh viên cũng phải

tuân thủ các yêu cầu về đạo đức nghề nghiệp, tác phong, thái độ làm việc chuyên nghiệp. Về phương pháp đánh giá, cần xây dựng bộ đánh giá đa dạng, bảo đảm đo lường được kiến thức, kỹ năng và trách nhiệm của sinh viên cho từng vị trí mà sinh viên đảm nhiệm như trọng tài viên, nguyên đơn, bị đơn, luật sư của các bên.

6. Kết luận

Việc ứng dụng mô hình phiên họp trọng tài thương mại vào trong giảng dạy thực hành pháp luật là một hướng tiếp cận mới, khả thi và cần thiết trong bối cảnh hội nhập kinh tế quốc tế mạnh mẽ hiện nay, đồng thời cũng phù hợp với định hướng đổi mới giáo dục, nâng cao chất lượng đào tạo Luật của Việt Nam. Mô hình này không chỉ giúp sinh viên rèn luyện các kỹ năng nghề Luật quan trọng như nghiên cứu hồ sơ vụ việc, soạn thảo văn bản pháp lý, kỹ năng tranh tụng, tư duy pháp lý, mà còn góp phần đáp ứng chuẩn đầu ra của chương trình đào tạo ngành Luật và nhu cầu tuyển dụng của các đơn vị sử dụng lao động nhân lực ngành Luật. Bên cạnh đó, việc triển khai mô hình này cũng góp phần đa dạng hóa các phương pháp giảng dạy, kết nối được lý thuyết và thực tiễn, gắn kết được giữa đào tạo và nhu cầu tuyển dụng việc làm ngành Luật. Để thực hiện hiệu quả mô hình này, cần có sự triển khai thực hiện đồng bộ giữa các cơ sở đào tạo, đội ngũ giảng viên, các trung tâm trọng tài thương mại, cùng với việc xây dựng quy trình đánh giá phù hợp. Đây là giải pháp thiết thực nhằm đào tạo nguồn nhân lực pháp lý chất lượng cao, phù hợp với nhu cầu thực tiễn, đáp ứng yêu cầu phát triển, hội nhập của Việt Nam trong kỷ nguyên mới.

Tài liệu tham khảo

- Bộ Tư pháp. *Danh sách các Trung tâm trọng tài thương mại*. <https://bttpt.moj.gov.vn/qt/Pages/trong-tai-tm.aspx?Keyword=&Field=&Page=5> truy cập ngày 12/12/2025.
- Black Law' Dictionary, 9th edition.
- Convention on the recognition and enforcement of foreign arbitral awards https://www.newyorkconvention.org/media/uploads/pdf/1/2/12_english-text-of-the-new-york-convention.pdf
- Giáo trình thực hành nghề nghiệp, <https://nguồnluathoc.hul.edu.vn/wp-content/uploads/2020/10/Download-GT-Thuc-hanh-nghe-nghiep.pdf> truy cập ngày 12/12/2025
- Luật Trọng tài thương mại năm 2010.
- Nghị quyết số 01/2014/NQ-HĐTP ngày 20/3/2014 của Hội đồng Thẩm phán Tòa án nhân dân tối cao *hướng dẫn thi hành một số quy định Luật Trọng tài thương mại*.
- Phạm, T.N. (2021). *Tăng cường đào tạo kỹ năng thực hành pháp luật cho sinh viên các trường đại học ở Việt Nam*. Tạp chí khoa học giáo dục Việt Nam, Tập 7 số 2.
- Quyết định số 1056/QĐ-TTg ngày 13/9/2023 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt “*Chương trình tăng cường kiểm soát và nâng cao chất lượng đào tạo cử nhân luật giai đoạn 2023 - 2030*”.
- Quyết định số 678/QĐ-BGDĐT ngày 14/3/2025 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo *ban hành Chuẩn chương trình đào tạo lĩnh vực Pháp luật trình độ đại học*.
- UNCITRAL model law on international commercial arbitration https://uncitral.un.org/sites/uncitral.un.org/files/media-documents/uncitral/en/06-54671_ebook.pdf

ỨNG DỤNG MÔ HÌNH PHIÊN HỢP TRỌNG TÀI THƯƠNG MẠI TRONG GIẢNG DẠY THỰC HÀNH PHÁP LUẬT

Trần Sơn Hải

Trường Đại học Trung Vương

ROR: <https://ror.org/05xzm645>

Email: haitrs@hotmail.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0007-4526-296X>

Lịch sử bài báo

Ngày nhận bài: 05/01/2026

Ngày phản biện: 15/01/2026

Ngày tác giả sửa: 30/01/2026

Ngày duyệt đăng: 09/02/2026

Ngày phát hành: 30/3/2026

DOI: <https://doi.org/10.64223/tvj.e2026.v2.i5.a72>

Tóm tắt:

Bài viết nghiên cứu việc ứng dụng mô hình phiên hợp trọng tài thương mại trong giảng dạy thực hành pháp luật nhằm đáp ứng yêu cầu đổi mới, nâng cao chất lượng đào tạo Luật theo hướng gắn kết lý thuyết với thực tiễn. Trong bối cảnh hiện nay, Việt Nam hội nhập sâu rộng với kinh tế quốc tế và sự thành lập Trung tâm tài chính quốc tế tại Việt Nam trong năm 2025, nhu cầu về nhân lực ngành Luật có kiến thức và kỹ năng tham gia tranh tụng tại Trung tâm trọng tài thương mại sẽ gia tăng mạnh mẽ. Tuy nhiên, đào tạo Luật hiện nay chủ yếu tập trung vào mô hình phiên tòa giả định, trong khi đó mô hình phiên hợp trọng tài thương mại chưa được quan tâm, nghiên cứu đưa vào giảng dạy thực hành pháp luật đúng mức. Việc đưa mô hình phiên hợp trọng tài vào giảng dạy thực hành pháp luật sẽ giúp sinh viên rèn luyện kỹ năng như nghiên cứu hồ sơ vụ việc, soạn thảo văn bản pháp lý, khả năng tranh tụng và tư duy pháp lý độc lập, đồng thời đáp ứng theo yêu cầu chuẩn đầu ra của ngành Luật, cũng như đáp ứng nhu cầu tuyển dụng của các đơn vị sử dụng lao động. Bài viết đề xuất các giải pháp triển khai như lựa chọn môn học phù hợp, xây dựng tình huống vụ việc thực tế, nâng cao năng lực giảng viên, hợp tác với các trung tâm trọng tài thương mại, trang bị cơ sở vật chất và xây dựng tiêu chí đánh giá phù hợp. Đây là hướng tiếp cận tích cực, khả thi, góp phần nâng cao chất lượng đào tạo Luật trong bối cảnh hội nhập kinh tế.

Từ khóa: Đào tạo Luật; Trọng tài thương mại; Mô hình phiên hợp trọng tài; Kỹ năng pháp lý; Phương pháp giảng dạy ngành Luật; Giáo dục thực hành pháp luật.